

16.04.2013

80/00/01/013/2013

Helsingin kaupunki
Kaupunginhallitus
Kaupunginsihteeri Kristiina Matikainen
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
23. 04. 2013	
Dnro/Dnr	HE 2013 - 002184
Tehtäväluokka	00 00 03
Uppgiftsklass	

Viite: Kirjeenne/ Lausuntopyyntö 20.2.2013, määräaika 30.4.2013

LAUSUNTO BELLE SELENE XIAN VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE JOUKKOLIIKENTEEN VUOROJEN LISÄÄMISTÄ JA/TAI LIPPUJEN HINTOJEN ALENTAMISTA

Belle Selene Xia ja kolme muuta valtuutettua esittävät, että joukkoliikenteessä lisätään vuoroja vastaamaan paremmin matkustajien tarpeita tai vaihtoehtoisesti lippujen hinnat lasketaan palvelutasoon nähden kohtuulliselle tasolle.

HSL antaa asiasta seuraavan lausunnon:

HSL:n jäsenkunnat vaikuttavat Helsingin seudun joukkoliikenteen palvelutasoon ja lippujen hintatasoon vuosittain TTS-lausunnoilla

HSL:n järjestämän joukkoliikenteen kustannukset rahoitetaan pääosin lipputuloilla ja jäsenkuntien verovaroistaan maksamalla kuntaosuuksilla. Vuonna 2012 lipputulot muodostivat 47,7 % ja kuntaosuudet 49,2 % tuloista. Valtion tuki oli 1 % ja muut tulot 2,1 %. Kunnat ovat edellyttäneet, että lipputuloilla rahoitetaan noin 50 % kustannuksista ja kuntaosuudet ovat vastaavasti enintään 50 %.

HSL laatii vuosittain alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman (TTS) seuraaville kolmelle vuodelle HSL:n perussopimuksen mukaisesti. Suunnitelmassa esitetään mm. joukkoliikenteen palvelutason ja lippujen hintatason muutoksia koskevat suunnitelmat. HSL:n jäsenkunnat antavat suunnitelmista lausuntonsa elokuun loppuun mennessä. Saatuaan kuntien lausunnot HSL valmistelee varsinaisen toiminta- ja taloussuunnitelman, joka hyväksytään HSL:n hallituksessa lippujen hintojen osalta ja muilta osin yhtymäkokouksessa.

Joukkoliikenteen palvelutason suunnittelussa otetaan huomioon matkustajien tarpeet

HSL:n suunnittelun lähtökohtana on tehdä joukkoliikenteestä mahdollisimman houkutteleva kulkumuoto. Tähän pyritään panostamalla joukkoliikenteen

16.04.2013

80/00/01/013/2013

kattavaan tarjontaan, luotettavuuteen ja nopeuteen. Suunnittelussa huomioidaan erilaiset matkustustarpeet ja käyttäjäryhmät, kuten lapset, seniorit ja liikuntaesteiset.

Suunnittelun pohjana ovat aluekohtaiset palvelutasoluokat, joiden avulla määritellään peruspalvelutaso kullekin alueelle ja yhteysväylille. Peruspalvelutasoa parempaa palvelua tarjotaan kysynnän perusteella. Joukkoliikenteen korkean palvelutason edellytyksenä on kuitenkin tiivis ja keskittynyt maankäyttö. Se tukee yleensä myös kävelyä ja pyöräilyä, mikä osaltaan vähentää tarvetta tehdä automatkoja.

HSL seuraa matkustajamäärien kehitystä ja sopeuttaa tarjontaansa muuttuneen kysynnän mukaan. Matkustajamäärät nousivat HSL-alueella vuodesta 2011 vuoteen 2012 lauttaliikennettä lukuun ottamatta kaikissa joukkoliikennemuodoissa: suurinta nousu oli raitiovaunuliikenteessä (6,6 %) ja toiseksi suurinta bussiliikenteessä (2,4 %). Juna- ja metroluonteissa nousu oli 1,3 %. Tarjontaa nostetaan, mikäli linjat ovat kuormittuneet ja pääkaupunkiseudun kunnat antavat HSL:n vuosittain suunnittelemaan joukkoliikenteelle taloudelliset edellytykset. Joukkoliikenteen tarjonta määräytyykin puoliksi lipputulosta ja puoliksi kuntien rahoituksesta. Liikennöinnin kustannukset ovatkin suurin rajoittava tekijä tarjottavalle palvelutasolle. Suunnitelmien kustannusvaikutukset huomioidaan suunnittelun kaikissa vaiheissa.

Joukkoliikenteen palvelutasoa parannetaan suuren kysynnän reittiosuuksilla kehittämällä niille runkolinjoja. Linjoista on suunnitelma vuosille 2012 – 2022. Runkolinjojen vuorotiheys, luotettavuus ja nopeus ovat muita linjoja paremmalla tasolla, mikä parantaa joukkoliikenteen asemaa suhteessa henkilöautoiluun.

Matkalippujen hintataso on kohtuullinen kuntien subvention ansiosta

Kuntaosuuksilla alennetaan lippujen hintaa ns. omakustannushintaan verrattuna. Omakustannushinnalla tarkoitetaan sellaista joukkoliikennelipun hintaa, jonka asiakas maksaisi, jos lipun hinnalla katettaisiin joukkoliikenteen järjestämisen kustannukset. Kuntien subventio on kohdistettu ensisijaisesti kausilippuihin, jotta työ- ja koulumatkat sujuisivat mahdollisimman helposti ja joustavasti sekä käyttäjän että liikenteen sujuvuuden ja luotettavuuden kannalta.

Esimerkiksi Helsingin sisäisen kausilipun (30 päivää) omakustannushinta olisi 125,60 euroa. Asiakkaalle Helsingin-sisäinen aikuisten kausilippu (30 päivää) maksaa vain 45,90 euroa/kk eli 1,53 euroa/päivä. Aikuisten kausilipun hintaa on todellisuudessa alennettu 65 % tukemalla sitä verovaroin. Lasten ja opiskelijoiden liput ovat vielä puolet halvempia. Kausilippua käyttävä voi tehdä rajattomasti matkoja valitsemallaan kelpoisuusalueella ilman lisämaksua.

16.04.2013

80/00/01/013/2013

Myös matkakortille ladatulla arvolla ostetut arvoliput ovat subventoituja, joten satunnaiset kertamatkatkin kannattaa tehdä matkakortilla. Vain kertalippujen hintoihin ei sisälly kuntien subventiota, joten niillä tehdyt matkat ovat kalleimpia.

Lippujen hinnat ovat kansainvälisestikin katsoen kohtuuhintaisia. HSL-alue on mukana Best-tutkimuksessa, jossa selvitetään vuosittain kuuden metropolialueen asukkaiden tyytyväisyyttä joukkoliikenteeseen. Kohderyhmänä ovat kaikki asukkaat, eivät vain joukkoliikenteen käyttäjät. Helsingin seutu on pitänyt ykkössijaa kolme viime vuotta. Muut kaupunkiseudut ovat Geneve, Kööpenhamina, Oslo, Tukholma ja Wien.

Tutkimuksessa kysytään mm. asukkaiden tyytyväisyyttä lippujen hintaan suhteessa joukkoliikennepalvelun laatuun. Myös tässä HSL-alue on ollut voittaja. Väitteen "Public Transport gives value for money" hyväksyy Helsingin seudulla 69 % vastaajista, kun seuraavana tulee Wien 49 %:lla ja viimeisenä Kööpenhamina 31 %:lla. Väitteen "Public Transport fares are reasonable" hyväksyy Helsingin seudulla 47 %, Wienissä 46 % ja viimeisellä sijalla olevassa Kööpenhaminassa vain 15 % vastaajista.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihthiemi
toimitusjohtaja

Tero Anttila
joukkoliikennesuunnitteluosaston
johtaja

TIEDOKSI

HSL:n kirjaamo	HSL
HSL:n hallitus	HSL
Pirkko Lento	HSL
Arttu Kuukankorpi	HSL
Petteri Kantokari	HSL